

Obsah

Předmluva	11
Úvod	12
1 Sledování nežádoucích událostí v národním a mezinárodním kontextu	13
2 Centrální systém hlášení nežádoucích událostí v ČR	17
JEDNOTLIVÉ TYPY NEŽÁDOUCÍCH UDÁLOSTÍ	19
1 Nežádoucí událost – dekubit	20
1.1 Definice nežádoucí události – dekubit	20
1.2 Epidemiologie	20
1.3 Prevence vzniku dekubitů	21
1.3.1 Edukace personálu	22
1.3.2 Posouzení rizika vzniku dekubitů	22
1.3.3 Posouzení rizikových faktorů	24
1.3.4 Identifikace a jednotný způsob označování pacientů v riziku vzniku dekubitů	24
1.3.5 Edukace pacienta v riziku vzniku dekubitů a jeho rodinných příslušníků	24
1.3.6 Lokální prevence u pacientů v riziku vzniku dekubitů	25
1.3.7 Polohování u pacientů v riziku vzniku dekubitů	26
1.3.8 Antidekubitní pomůcky	27
1.3.9 Výživa	28
1.3.10 Mobilizace	28
1.4 Mezinárodní systém klasifikace dekubitů NPUAP/EPUAP	29
2 Nežádoucí událost – dieta/výživa	31
2.1 Definice nežádoucí události – dieta/výživa	31
2.2 Epidemiologie	31
2.3 Preventivní opatření spojená se stravováním pacientů	32
2.3.1 Všeobecná preventivní opatření	32
2.3.2 Specifika preventivních opatření v procesu podávání stravy	34
2.3.3 Specifika preventivních opatření u problémů v souvislosti s podáváním stravy	38
3 Nežádoucí událost – zdravotnická dokumentace	41
3.1 Definice nežádoucí události – zdravotnická dokumentace	41
3.2 Epidemiologie	41
3.3 Zdravotnická dokumentace	42
3.3.1 Uchování zdravotnické dokumentace, vyřazování a zničení po uplynutí doby uchování	46
3.3.2 Vedení zdravotnické dokumentace	46
3.3.3 Informovaný souhlas (pozitivní reverz)	48

3.3.4	Čitelnost zápisů	48
3.3.5	Negativní reverz	49
3.3.6	Audity zdravotnické dokumentace	49
3.3.7	Ztráta části nebo úplné dokumentace	50
4	Nežádoucí událost – chování osob	51
4.1	Definice nežádoucí události – chování osob	51
4.2	Epidemiologie	51
4.3	Chování osob	53
4.3.1	Všeobecné zásady pro chování zdravotnických pracovníků při projevech negativního chování pacientů	53
4.3.2	Nespolupracující pacient	55
4.3.3	Zásady jednání s agresivním pacientem	55
4.3.4	Nepřátelské/hrubé chování	56
4.3.5	Rizikové/nebezpečné chování a zanedbání	56
4.3.6	Toxikomanie	56
4.3.7	Obtěžování	56
4.3.8	Nepovolený odchod	57
4.3.9	Sebeпоškození, sebevražda	57
4.4	Doporučené preventivní postupy	58
5	Nežádoucí událost – klinická administrativa	61
5.1	Definice nežádoucí události – klinická administrativa	61
5.2	Epidemiologie	61
5.3	Klinická administrativa	62
5.3.1	Identifikace pacientů	62
5.3.2	Informovaný souhlas	62
5.3.3	Administrativní přijetí pacienta k ambulantnímu vyšetření/ hospitalizaci/centrální příjem	64
5.3.4	Předávání pacienta v rámci výměny směny na oddělení	65
5.3.5	Překlad pacienta	67
5.3.6	Propuštění pacienta	67
6	Nežádoucí událost – klinický výkon	69
6.1	Definice nežádoucí události – klinický výkon	69
6.2	Epidemiologie	69
6.3	Klinické vyšetření	70
6.3.1	Vykazování klinických vyšetření	70
6.4	Komplexní vyšetření	70
6.4.1	Obsah výkonu komplexní vyšetření	70
6.4.2	Opakované komplexní vyšetření	71
6.5	Cílené vyšetření	72
6.5.1	Obsah výkonu cílené vyšetření	72
6.6	Kontrolní vyšetření	72
6.6.1	Obsah výkonu kontrolní vyšetření	73
6.7	Konziliární vyšetření	73
6.7.1	Obsah výkonu konziliární vyšetření	73
6.8	Role NLZP v rámci realizace diagnosticko-terapeutických výkonů	74
6.8.1	Úloha NLZP v souvislosti s informovaným souhlasem	74

6.9	Prevence záměny pacienta, výkonu a strany při chirurgických výkonech . . .	75
6.10	Činnosti všeobecné sestry/porodní asistentky na sále	75
7	Nežádoucí událost – medicínální plyny	77
7.1	Definice nežádoucí události – medicínální plyny	77
7.2	Epidemiologie	77
7.3	Medicínální plyny – použití	78
7.3.1	Vybrané plyny	78
7.4	Tlakové láhve	80
7.4.1	Značení tlakových láhví	80
7.4.2	Zásady uložení a umístění tlakových láhví	81
7.4.3	Zásady manipulace s tlakovými láhvemi	81
7.4.4	Zásady používání tlakových láhví	81
7.5	Centrální rozvody medicínálních plynů	82
7.5.1	Zdravotnické napájecí jednotky s koncovými jednotkami (rychlospojky)	82
7.6	Oxygenoterapie	83
7.6.1	Postup při aplikaci oxygenoterapie	83
7.6.2	Pomůcky používané k aplikaci kyslíku pacientovi	83
7.6.3	Ordinace medicínálních plynů	84
8	Nežádoucí událost – medicínské přístroje/vybavení	85
8.1	Definice nežádoucí události – medicínské přístroje/vybavení	85
8.2	Epidemiologie	85
8.3	Správa zdravotnické techniky	86
8.4	Dělení zdravotnických prostředků podle používání se zvýšeným rizikem pro pacienty	87
8.5	Metrologický řád	87
8.6	Zdravotnický prostředek, servis a údržba	88
8.7	Zákon týkající se použití medicínských přístrojů či vybavení	88
8.8	Multidisciplinární tým a zdravotnický prostředek	90
9	Nežádoucí událost – medikace/i.v. roztoky	91
9.1	Definice nežádoucí události – medikace/i.v. roztoky	91
9.2	Epidemiologie	91
9.3	Preventivní opatření spojená s podáváním léků	93
9.3.1	Edukace pacienta	93
9.3.2	Doporučený postup při ordinování/předepisování léčivých přípravků	93
9.3.3	Doporučené postupy v podávání léků a léčivých přípravků	95
9.4	Specifická doporučení před a po podání medikace podle formy léku	97
9.4.1	Léky <i>per os</i>	97
9.4.2	Aplikace roztoků/léků i.v.	97
9.4.3	Intramuskulární injekce	98
9.4.4	Intrakutánní a subkutánní injekce	98
9.4.5	Léky podávané <i>per rectum</i>	98
9.4.6	Léky podávané do nosu	99
9.4.7	Léky podávané do očí	99
9.4.8	Pět zásad správného podání léku	99

9.5	Nástup účinku po podání léků	99
9.6	Zvláštní upozornění před a po podání medikace	100
9.7	Výběr právních předpisů upravujících oblast podávání léků	100
10	Nežádoucí událost – neočekávané zhoršení klinického stavu	103
10.1	Definice nežádoucí události – neočekávané zhoršení klinického stavu . . .	103
10.2	Epidemiologie	103
10.3	Všeobecná preventivní opatření	104
10.3.1	Snížení rizika vzniku srdeční zástavy v nemocnici (za hospitalizace)	106
10.3.2	Prevence aspirace	107
10.4	Postup při kardiopulmonální resuscitaci	109
11	Nežádoucí událost – pád	110
11.1	Definice nežádoucí události – pád	110
11.2	Epidemiologie	110
11.3	Prevence pádů	111
11.3.1	Systematická edukace personálu	111
11.3.2	Všeobecná bezpečnostní opatření	111
11.3.3	Identifikace a jednotný způsob označování hospitalizovaných pacientů v riziku vzniku pádu	113
11.3.4	Hodnocení a přehodnocení rizika pádu	113
11.3.5	Označení pacienta v riziku pádu	113
11.3.6	Edukace pacientů v riziku pádu o opatřeních snižujících toto riziko	113
11.3.7	Realizace preventivních opatření u pacienta s rizikem pádu . . .	114
11.4	Pád pacienta	115
11.4.1	Postup při pádu pacienta	115
11.4.2	Pády návštěv nebo jiných osob ve zdravotnických zařízeních . . .	116
12	Nežádoucí událost – transfuze/krevní deriváty	117
12.1	Definice nežádoucí události – transfuze/krevní deriváty	117
12.2	Epidemiologie	117
12.3	Nejvýznamnější legislativní nařízení v souvislosti s podáváním transfuze a transfuzních přípravků v České republice	118
12.4	Základní informace vztahující se k podávání transfuzních přípravků a krevních derivátů	118
12.5	Kompetence a odpovědnost při podávání transfuzních přípravků a krevních derivátů	120
12.6	Příprava pacienta	121
12.6.1	Dlouhodobá příprava před transfuzí	121
12.6.2	Bezprostřední příprava před transfuzí	121
12.7	Popis výkonu <i>lege artis</i>	122
12.8	Péče o pacienta v průběhu podávání transfuzních přípravků/krevních derivátů	123
12.9	Péče o pacienta po výkonu	123
12.10	Nejzávažnější potransfuzní reakce	124

13	Nežádoucí událost – zdroje/management organizace	126
13.1	Definice nežádoucí události – zdroje/management organizace	126
13.2	Epidemiologie	126
13.3	Všeobecná preventivní opatření	128
13.3.1	Úloha top managementu	128
13.3.2	Vytíženost pracovníků	129
13.3.3	Dostupnost adekvátních služeb a lůžek	130
13.3.4	Dostupnost kompetentních pracovníků	131
13.3.5	Organizace týmů	131
13.3.6	Přiměřenost předpisů	131
14	Návrh doporučovaných parametrů pro sledování nežádoucích událostí na lokální úrovni	132
14.1	Základní informace	132
14.1.1	Pracoviště zjištění/události	132
14.2	Analýza nežádoucí události	133
14.3	Druh poškození	133
14.4	Úroveň poškození	133
14.5	Nejvyšší výkon	134
14.6	Soběstačnost pacienta	135
14.7	Spolupráce pacienta	135
14.8	Psychický stav	135
14.9	Nutriční stav podle BMI	136
14.10	Předchozí postižení, komplikace zdravotního stavu	136
14.11	Hospitalizace jako následek NU	137
14.12	Preventabilita	137
14.12.1	Nejvyšší možné poškození pacienta	137
14.12.2	Pravděpodobnost opakování události	138
14.12.3	Obtížnost včasného zjištění	138
14.13	Specifikace sledovaných parametrů u NU typu dekubitů	139
14.14	Specifikace sledovaných parametrů u NU typu pád	144
15	Stručný přehled analýz dat za sledovaná období v centrálním Systému hlášení nežádoucích událostí (SHNU)	152
16	Auditní činnost	158
16.1	Typy interních auditů	161
16.2	Interní audit zdravotnické dokumentace	161
16.3	Metody interního auditu	162
16.4	Klasifikace zjištění při auditu, indikátory a opatření	162
16.5	Zásady interních auditů	163
16.6	Komunikace v oblasti interních auditů	163
16.7	Personální zajištění interních auditů	164
16.8	Předpoklady interního auditora	164
16.9	Pravomoci a odpovědnosti interního auditora	164
16.10	Vedoucí interního auditu	165
16.11	Manažer kvality	165
16.12	Pravomoci a odpovědnosti auditovaného	166
16.13	Proces interního auditu	166

16.13.1 Plánování	166
16.13.2 Realizace auditu	167
16.13.3 Hodnocení procesu interních auditů	168
Literatura	169
Přílohy	188
Příloha č. 1 Algoritmus preventivních opatření u NU typu dekubitus	188
Příloha č. 2 Algoritmus nápravných opatření u NU typu dekubitus	190
Příloha č. 3 Algoritmus preventivních opatření u NU typu dieta/výživa	192
Příloha č. 4 Algoritmus nápravných opatření u NU typu dieta/výživa	194
Příloha č. 5 Algoritmus preventivních opatření u NU typu chování osob	196
Příloha č. 6 Algoritmus nápravných opatření u NU typu chování osob	198
Příloha č. 7 Algoritmus nápravných opatření u NU typu chování osob – suicidium	200
Příloha č. 8 Algoritmus preventivních opatření u NU typu medicínální plyny	202
Příloha č. 9 Algoritmus nápravných opatření u NU typu medicínální plyny	204
Příloha č. 10 Algoritmus preventivních opatření u NU typu medicínské přístroje/vybavení (zdravotnické prostředky)	206
Příloha č. 11 Algoritmus nápravných opatření u NU typu medicínské přístroje/ vybavení (zdravotnické prostředky)	208
Příloha č. 12 Algoritmus preventivních opatření u NU typu medikace/i.v. roztoky	210
Příloha č. 13 Algoritmus preventivních opatření u NU typu neočekávané zhoršení klinického stavu	212
Příloha č. 14 Algoritmus preventivních opatření u NU typu pád	214
Příloha č. 15 Algoritmus nápravných opatření u NU typu pád	216
Příloha č. 16 Algoritmus preventivních opatření u NU typu transfuze/krevní deriváty	218
Příloha č. 17 Algoritmus nápravných opatření u NU typu transfuze/krevní deriváty	220
Příloha č. 18 Kontrolní list interního auditu	222
Příloha č. 19 Ukázka zprávy z interního auditu	223
Seznam zkratk	224
Rejstřík pojmů	227
Rejstřík	240